

TARİKAT PİRLERİ VE TARİKATLERİ: BEKTÂŞİLİK VEYA BEKTÂŞİYYE (5)

(...dünden devam)

Âyet-i kerimeyi delil getiriyor. Şeytan fiili dediği de âyetin tercümesidir. (min 'ameli's-şeytân)
Tam olarak, aynen tercüme ediliyor.

(Pes imdi azîz-i men! Bir damla süçi bir kuyuya damduğıçün, takvî ehli kavlinca o kuyunun suyunu hep arıtmak gerek imiş ve ol suyun döküldüğü yirde biten otı koyun otladığıçün eti haram oldu; niçün? Sebebi, içinde şeytan fi'li olduğıçündür. Pes vay sana kim, içünde kibr-ü hased, buğz-u adâvet, tama', öfke ve kahkaha ve maskaralık; bunlardan maadâ daha nice dürlü şeytan fi'li içünde olsa, suyla yunub nite arınasın?) İçinde kibir, hased (çekememezlik), kızgınlık, düşmanlık, öfke, kahkaha ve alay etme gibi kötü huylar varken, dışarıdan yunmakla nasıl arınabilirsin?» diyor. (Makâlât, s. 9-10)

(Kul Allah-u Taâlâ Hazretleri'ne ericek) Erenlerden olacak, evliyâdan olacak. Nasıl olacak?.. (Dört kapıyı aşıcak, kırk makamdan geçicek, elvâsıl ilallah olacak.) Yâni, Allah'a ulaşmış has kullardan, evliyâullahtan olacak. Bu kırk makamın onu, şeriat kapısı içindedir, onu tarikat kapısı içindedir, onu ma'rifet kapısı içindedir, onu hakikat kapısı içindedir.» diyor. Bunu bil-mezseniz, Yunus'u da anlayamazsınız. Yunus'un şiirlerinde de bu var aynen...

Gerçi doğrudur; ma'rifet ehli mutasavvıflar, şeriat ehlini aşağı seviyede kalmış insanlar olarak görmüşlerdir. Hacı Bektâş-ı Velî de öyle diyor. Yâni, "İnsanlar sırf bu seviyede kalırlarsa, yetmez. Kırk makamı geçmeden sonuca ulaşamadığı gibi, aşağıdaki makamları da yapmasa olmaz, yukarıdakileri de yapmasa olmaz. Şeriat seviyesinde kalır; tarikatın, ma'rifetin, hakikatın makamlarını geçemezse... O güzel huyları benimse-miş, o eğitimi görmüş olmazsa vasıl olamaz (Allah'a eremez). Şeriatın işlerini yapmazsa, yine vasıl olamaz!" diyor.

Bektâşî Tarikatının temelini dört kapı inancı oluşturur. Bunlar: şeriat, tarikat, hakikat ve ma'rifet kapılarıdır. Şeriat kapısı, Pey-gamber'in ve Ehl-i Beyt'in yolundan gitmektir. Tarikat kapısı, bir şeyhe bağlanmaktır; bu kapıdan girenlerin elinden, belinden ve dilinden kötülük çıkmamalıdır. Hakikat ka-pısında, olgunlaşma yolunda ilerleyen Bektâşî, evrenin sırlarını öğrenir, mutlak

güzelliği görür, Allah'ı tanır. Bektâşî bu kapıdan geçince, bütün insanları sever. Ma'rifet kapısından geçen derviş, âlem-i ilme (bilim âlemine) girer. Burada ilme'l-yakîn (bilgi ile bilme), 'ayne'l-yakîn (görerek bilme), hakka'l-yakîn (gerçeğin içinde yaşama; Allah'ta yok olma) diye üç bilgi mertebesi vardır. Bu aşamalar görme, bilme ve olma kelimeleriyle de anlatılır. Son aşamada derviş, nefsinı tamamen yitirerek Allah'a ulaşır.

(devamı yarın..)